

MEGOLDÓKULCS

A VESZPRÉMI TÉRKÉPVÁNDOR ONLINE VETÉLKEDŐ FELADATAIHOZ

DIÁK

Megjegyzés a javításhoz:

A feladatok megoldásánál alapvetően az ajánlott szakirodalmat és a Veszprémi Térképvándor alkalmazást kellett használni, azonban további források használata is megengedett volt.

Voltak olyan feladatok, amelyeknél több helyes válasz is elfogadható volt. Ezekben az esetekben utána néztünk, hogy a beküldő által megadott válasz valóban helyes-e, ha igen, elfogadtuk.

Abban az esetben, ha pontos évszámot vártunk válasznak (év, hónap, nap), akkor teljes pontszám a pontos évszámért járt, fél pontot adtunk, ha csak az év szerepelt helyesen, de nem volt megadva hónap, nap vagy azok nem helyesen szerepeltek.

ELSŐ FORDULÓ (70 PONT)

I. feladat (összesen: 13 pont)

1. Milyen intézmények működtek az egykori Veszprémi Piarista Gimnázium és a piarista rendház épületében a 20. században? **4 pont**

Veszprémi Állami Gimnázium, Lovassy László Gimnázium, Veszprémi Közigazgatási Szakközépiskola, Veszprém Megyei Levéltár

2. Mikor kezdték el a működésüket a piarista szerzetesek Veszprémben? **1 pont**
1711

3. Soroljatok fel öt híres személyt a tudomány, művészet, kultúra területéről, akik a Veszprémi Piarista Gimnáziumban tanultak! **5 pont**

Ányos Pál, Batsányi János, Simonyi Zsigmond, Óvári Ferenc, Csikász Imre stb.

4. Ki volt a tervezője az 1900-as évek legelején megépült díszteremnek és rajzteremnek? A feladat megoldásához használjátok a Térképvándort! **1 pont**

Schmall Henrik

5. Ki volt az a piarista tanár, aki múzeumot alapított a városban? **1 pont**

Laczkó Dezső

6. Készítsetek egy szelfit a múzeum-alapító szerzetestanár szobrával! **1 pont**

Aki készített szelfit, az kapott 1 pontot.

II. feladat (összesen: 12 pont)

1.								H	o	c	h	m	u	t	Á	b	r	a	h	á	m
2.							H	O	r	v	á	t	h	S	á	n	d	o	r		
3.								F	ő	r	a	b	b	i							
4.				A	d	o	l	F													
5.							G	E	t	t	ó										
6.	V	á	s	á	r	t	é	R													
7.						Ó	v	Á	r	y	L	i	p	ó	t						
8.				C	h	e	v	R	a	K	a	d	i	s	a						
9.								M	i	r	j	a	m								
10.			A	u	e	r	L	I	p	ó	t										
11.					Z	s	i	N	a	g	ó	g	a								

1. 1859-1889 között igazgatta és fejlesztette a zsidó iskolát.
2. Veszprémi építőmester, aki Zapletán (Zalavári) Antallal együtt építette a zsidó iskola 1895-ben elkészült épületét.
3. Milyen tisztségben tevékenykedett Dr. Kun Lajos 1929-től a Veszprémi Izraelita Hitközségben?
4. A veszprémi zsidó iskolában tanult, 1854-ben Szentgálon született híres orvos, bőrgyógyász keresztnéve. Vezetéknevét Hamburgerről Havasra változtatta.
5. Minek a kialakításához használták fel a környező épületekkel együtt az iskolát 1944-ben?
6. Térképvándor segítségével add meg annak a közterületnek a nevét, amely a Szabadi utcával és Palotai úttal együtt behatárolta a hitközségi központ területét.
7. 1833-ban Veszprémben Alstädter Sámuel néven született történész, országos főlevéltárnok. A zsidó iskolában kezdte tanulmányait, 1848-tól felvett nevén működött.

8. A zsidóság egyik legfontosabb intézménye, amelynek feladatai közé tartozik a közösség betegeinek ápolása és a halottak felkészítése a temetésre.
 9. Dr. Kiss Arnold veszprémi főrabbi magyar nyelvű imakönyvének címe, amelyet zsidó nők részére írt 1904-ben.
 10. Veszprémi születésű világhírű hegedűművész, aki a zsidó iskolába járt.
 11. A zsidó istentisztelet helye. Veszprémben egykor kettő (kis- és nagy) is volt.
- +1. A keresztretjtvény megoldása egy híres veszprémi rabbi nevét adja ki. Milyen közterület fajta viseli ma a nevét Veszprém belvárosában? **1 pont**

Hoffer Ármin sétány (csak a sétányért is járt az 1 pont).

III. feladat (összesen: 9 pont)

1. Hogy hívták az adományozó püspököt? **1 pont**

Ranolder János

2. Hogy nevezték az apácákat és milyen feladattal érkeztek a városba? **2 pont**

Irgalmas nővéreknek hívták őket és a betegek és szegények gondozása, valamint lánynevelés volt a feladatuk.

3. Milyen utcában állt a zárdájuk? Változott-e az utca elnevezése 1945 után? A feladat megoldásához használjátok a Térképvándort! **4 pont**

Virág utca, Virág Benedek utca, Szt. Anna tér és Anna tér

4. Ma melyik intézmény működik az egykori zárda helyén? **1 pont**

Padányi Katolikus Iskola/ Padányi Biró Márton Római Katolikus Gimnázium, Technikum és Általános Iskola

5. Keressetek egy régi képet az épületről és fotózzátok újra ugyanabból a szögből! A feladat megoldásához használhatjátok a Térképvándort is! **1 pont**

Amennyiben készült kép a megfelelő iskoláról (régí és új kép), akkor 1 pontot adtunk.

IV. feladat (összesen: 15 pont)

1. A Térképvándorban megtalálható házjegyzékek és telekjegyzőkönyvek alapján soroljatok fel három személyt, akik az Angolkisasszonyok Intézete épületének tulajdonosai voltak! **3 pont**

Márkus Ignácné, Martinkovics Ignácné, Martinkovics Ignác özvegye és gyermekei, Stephanidesz Henrikné

2. Hogy hívták az angolkisasszonyok kápolnájának bővítését végző okleveles építész, építőmestert? A feladat megoldásához használjátok a Térképvándort! **1 pont**

Hajagos Gyula

3. Miért hívták a rendet angolkisasszonyok rendjének, ki volt a rend alapítója, és mikor kezdte meg a működését az Angolkisasszonyok Intézete? **3 pont**

A rend célja az Angliából Franciaországba menekült katolikus nemesi családok lányainak nevelése volt. Az alapító Ward Mária (Mary Ward). Az alapítás éve 1860.

4. Mely iskolák működnek most az egykori Angolkisasszonyok Intézetének épületeiben? **2 pont**

Veszprémi Szakképzési Centrum Ipari Technikum, Szilágyi Erzsébet Keresztény Általános és Alapfokú Művészeti Iskola

5. Milyen elnevezései voltak az utcának az elmúlt 170 évben, ahol az Angolkisasszonyok Intézetének főbejárata található? A feladat megoldásához használjátok a Térképvándort! **3 pont**

Ranolder utca, Uri utca, Iskola utca

6. A képen látható kovácsoltvas kapu eredetileg melyik intézmény bejárata lehetett, és most hol található? Készítsetek egy szelfit az eredeti kapuval! **3 pont**

A kapu az egykori zsidó iskola kapuja volt, amely most az Államkincstár/ OTP előtt található. Amennyiben készítették képet, járt az 1 pont.

V. feladat (összesen: 11 pont)

1. A képen látható épület ma a Megyeház tér. 5. szám alatt található. Ki az intézmény névadója? Milyen zenei stílus köthető a nevéhez? **2 pont**

Csermák Antal zeneszerző, hegedűművész az intézmény névadója, akinek a verbunkos zene köthető a nevéhez.

2. Egy veszprémi emblemikus épület órája játssza Hat magyar tánc című zeneművének részletét. Melyik épületről van szó? **1 pont**

Tűztorony

3. Milyen intézmények működtek korábban ebben az épületben? A feladat megoldásához használjátok a Térképvándor térképeit! **2 pont**

kaszárnya, pénzügyigazgatóság

4. Milyen elnevezései voltak annak a közterületnek, ahol az épület áll? A feladat megoldásához használjátok a Térképvándor térképeit! **2 pont**

Lovarda tér, Erzsébet tér

5. Milyen közterületfajta viseli ma az iskola névadójának nevét Veszprémben? **1 pont**

Csermák lépcső vagy Csermák Antal utca.

6. Mi a neve és ki készítette az iskola előtt álló szobrot? Csináljatok vele egy szelfit! **3 pont**

Készítő: Veszely Jelena, Szobor neve: Furulyás lány

Amennyiben készítették képet, járt az 1 pont.

VI. feladat (összesen: 10 pont)

1. Mi a neve ma az iskolának? **1 pont**

Veszprémi Kossuth Lajos Általános Iskola

2. A Térképvándor két térképén található meg az iskola épülete, írjátok le a térképeken szereplő elnevezéseit. **2 pont**

1927-esen: M. kir. állami felsőkeresk. iskola

1947-esen: M. állami felsőkeresk. iskola

3. Azon a Térképvándoros térképen, ahol nem szerepel még az iskola épülete, mi a telek száma? **1 pont**

2811

4. Hogyan változott a Térképvándoron szereplő utcanévtől a mai napig annak az utcának az elnevezése, ahol az iskola áll? **3 pont**

Palotai utca, Partizán út, Budapest út

5. Az iskola homlokzatán található egy bronz emléktábla, amelyet 1927-ben állítottak. Kik és miért állították, továbbá hány név szerepel rajta? **3 pont**

Az iskola 1917-ben végzett növendékei állíttatták, az I. világháborúban hősi halált halt diáktársaik emlékére, és összesen 9 név szerepel rajta.

MÁSODIK FORDULÓ (69 PONT)

I. feladat (összesen: 8 pont)

Igaz vagy hamis. Ha hamis miért? (0,5 pont, ha tudták, hogy hamis, de azt nem, hogy miért, ha tudták miért, 1 pont)

1. Veszprémben a vármegyei múzeumot 1904-ben alapították Veszprém Vármegyei Múzeum néven.

Hamis- 1903-ban alapították a vármegyei múzeumot

2. A múzeum első igazgatója Laczkó Dezső geológus, piarista tanár volt, aki a híres bakonyi kavicsfogó álteknős felfedezőjeként is ismert.

Igaz

3. A múzeum az alapításkor a vármegyeház második emeletén nyert elhelyezést, ahol a gyűjtemény gyorsan gyarapodott ősrégészeti-, továbbá a balácapusztai római kori ásatások leleteivel Laczkó Dezső és Rhé Gyula munkássága nyomán.

Igaz

4. A múzeum önálló épületét Medgyaszay István tervezte 1908-ban, az építkezés azonban elhúzódott a pénzhiány és az I. világháború miatt, végül 1925. május 25-én avatták fel ünnepélyes keretek között.

Hamis- 1925. május 24-én avatták fel az önálló épületet

5. Korábban az Erzsébet ligeti őrház állt az 1935-ben épült Bakonyi Ház helyén, amelynek az 1926-os házjegyzék szerint 1187 volt a helyrajzszáma. (A feladat megoldásához használjátok a Térképvándort!)

Igaz

6. Kezdetben az épület nem csak a vármegyei múzeumnak, hanem a könyvtárnak is helyet adott, végül 1968-ban az akkor már megyei könyvtár kiköltözött a múzeumépületből.

Igaz

7. 1951-től Bakonyi Múzeumnak hívták, majd 1990. március 1-jén vette fel Laczkó Dezső nevét.

Igaz

8. A gyarapodó muzeális anyag indokolta 1973-ban a természettudományi osztály Zircre költöztetését, ahol 1992. január 1-től önálló intézményként kezdte meg működését Zirci Természettudományi Múzeum néven.

Hamis- 1972-ben költözött Zircre a természettudományi osztály

II. feladat (összesen: 10 pont)

A mai Kossuth Lajos utca 13. számú ház 1780 körül épülhetett, az eredetileg barokk, majd klasszicista, egyemeletes, öttengelyes épület jelenlegi alakjában koraeklektikus stílusú. A Tripammer- vagy Óvári-házként ismert épület több neves veszprémi személyiségnek is otthona volt. 1892-ben Zapletán Antal tervei alapján elkezdődött a felújítása, azonban az 1893-as tűzvész okozta károk miatt nem valósulhattak meg az eredeti tervek. Az épület földszintjét kereskedelmi célokra használták, míg az emeleten lakások (két utcai, hat udvari szoba) voltak kialakítva. Dr. Óvári Ferenc 1934 nyarán a Takarékpénztárnak adta el a házat, amely kisebb

átalakításokat végzett az épületen. 1952-ben államosították, az 1968 utáni utcarendezés során felújították, napjainkban üzletként és lakásként funkcionál.

1. Ki volt a ház tulajdonosa az 1857-es házjegyzék szerint? Mi volt a foglalkozása? A feladat megoldásához használjátok a Térképvándort! **2 pont**
Tripammer Mátyás volt a tulajdonos, aki vasáros volt.
2. Adjátok meg azon híres színész-testvérpár neveit, akik ebben a házban születtek! **2 pont**
Szigeti József és Szigeti Imre
3. Melyik évben vette meg Dr. Óvári Ferenc az épületet? Mi volt ekkor a ház címe (utca + házsorszám)? **2 pont**
1884-ben vette meg, amelynek címe akkor Palota utca 236. volt.
4. A Térképvándor segítségével adjátok meg a bérház átalakításáról szóló irat iktatószámát, illetve azt, hogy ki volt az átalakítás tervezője! **2 pont**
iktatószám: 1993/1937
átalakítás tervezője: Bán Károly okleveles építészmérnök
5. Ki volt az épület tulajdonosa 1939 októberétől, akinek Veszprém megyei város polgármestere 5075/1941. sz. alatt egy raktár építését engedélyezte? Ki tervezte ezt az épületrészt? A feladat megoldásához használjátok a Térképvándort! **2 pont**
épület tulajdonosa: Benedek Pál
a raktár tervezője: Csomay Kálmán okleveles építőmester

III. feladat (összesen: 15 pont)

1. Ki volt a Kossuth utca 7. számú ház tulajdonosa az 1857-es házjegyzék szerint? Mi volt a foglalkozása? A feladat megoldásához használjátok a Térképvándort! **2 pont**

tulajdonos: Weber József

foglalkozása: festő

2. Ki volt az a két híres veszprémi személy, akik a 19. század második felében ebben a házban születtek? **2 pont**

Cholnoky Jenő, Cholnoky Viktor, Simonyi (Steiner) Zsigmond

3. Miért nevezték „Ménküfogóháznak” ezt az épületet? **1 pont**

Az 1860-as évek végén a házra szerelt villámhárítóról kapta az elnevezést.

4. Soroljatok fel három személyt, akiknek üzlethelyiségük volt az épület földszintjén a 20. század első felében? **3 pont**

Scheiber Soma, Rauschnitz Ignác, Bárdos Miklós, Bleier Miklós, Reichert cipésmester

5. Egészítsétek ki a családfa hiányzó adatait! **7 pont**

IV. feladat (összesen: 13 pont)

A ma Rákóczi Ferenc utca 4. alatt álló klasszicista stílusú emeletes ház a 18.század közepén épülhetett. A második emeletet már Halas János kirurgus és borbélymester építtette rá. A többi környékbeli épülethez hasonlóan a földszinten üzlethelyiség kapott helyet. Az 1857-es térképen 848 a telekszáma. Ebben a házban lakott borbélymester, akinek életrajzi naplója értékes várostörténeti dokumentum. Többek között az ő naplójából ismerjük, hogy mi történt a városban az 1848-as forradalom és szabadságharc idején. A házat 1856 májusában 5000 ezüst forintért vásárolta meg korábbi mesterétől. A ház megvásárlásához kölcsönt kellett felvennie, amit a későbbiekben már nagyon megbánt. Nehezen tudta csak fizetni a kölcsön részleteit és kamatát, emellett a házon sok javítanivaló is akadt. Neje, Jákói Zsófia néhány évig varróiskolát is működtetett a házban. Felesége hunyt el előbb, borbélymesterünk 1880. július 4-én szegényházban halt meg.

1. Ki volt ez a naplóíró borbélymester? **1 pont**
Francics Károly
2. Mit csinált egy borbélymester? **3 pont**
Borotvált, szakállt igazított, haját vágott, kisebb sebészeti beavatkozást is elvégezhetett (foghúzás, sebvarrás).
3. A Térképvándor segítségével állapítsátok meg, hogy 1857-ben és 1927-ben mi volt a ház címe? **2 pont**
Fő utca 57. és Rákóczi u. 4.

1877-ben Auer Lipót vásárolta meg a házat szülei számára. Édesapja a csehországi születésű Auer Simon szobafestőként kereste kenyerét. Édesanyja, Grósz Rozália Lovasberényből származott. Az Auer szülők 1836-ban telepedtek le Veszprémbe.

4. Ki volt Auer Lipót és hogyan kötődött Veszprémhez? **2 pont**

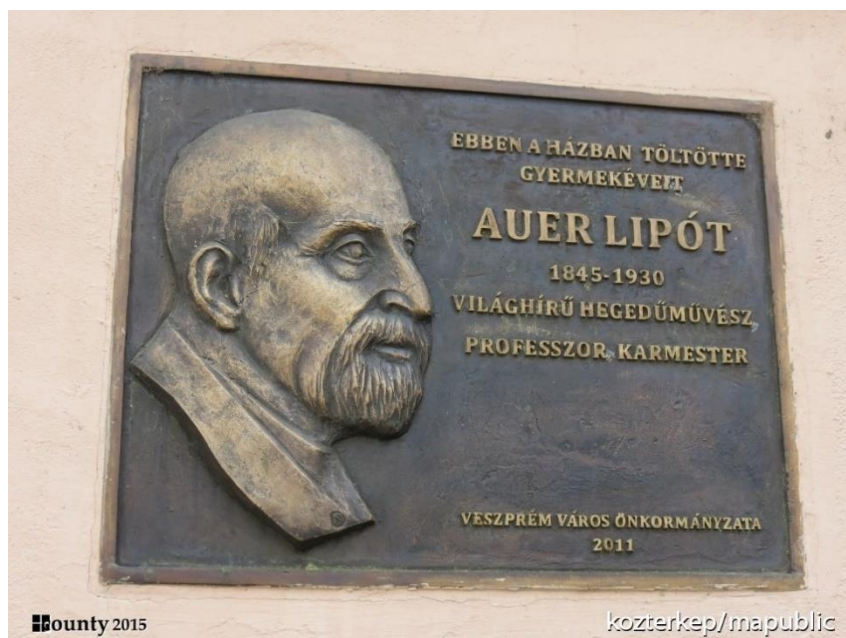
Világhírű hegedűművész és zenepedagógus, aki Veszprémbe született 1845-ben.

1994-ben a házra Auer Lipót emlékére egy emléktáblát helyeztek el. A későbbi kutatások kiderítették azonban, hogy ő soha nem lakott ebben az épületben, ezért áthelyezték az emléktáblát.

5. Nyomozzátok ki, hogy hová került a tábla és írjátok ide az emléktábla szövegét! (Segítségképpen az 1857-es térképen a telekszám 853.) **2 pont**

Thököly Imre u. 1.

Szövege: „Ebben a házban töltötte gyermekéveit Auer Lipót 1845-1930 világhírű hegedűművész, professzor, karmester. Veszprém Város Önkormányzata, 2011.”

6. A Térképvándor segítségével állapítsátok meg kik voltak a későbbiekben a Rákóczi u. 4. számú ház tulajdonosai. Írjátok le legalább két tulajdonos nevét! **2 pont**

Roth Hendrichné, dr. Spitzer Mór, Lénárt Imre, Krausz Ferenc

Az üzlet hosszú ideig megőrizte profilját és fodrászat működött benne. A földszint még napjainkban is üzletként funkcionál.

7. Napjainkban mi működik az épületben? **1 pont**
Ablak a bablak vegán kávézó/étterem

V. feladat (összesen: 15 pont)

1. Mi a képen látható épület mostani címe? Mi működik jelenleg benne? **2 pont**
címe: Óváros tér 1.

neve: Kunszt kávézó

A jelenleg is álló épület szecessziós stílusban épült 1913-ban Rosenberg Jenő családjának. Azonban már korábban is volt ház ezen a telken.

2. A Térképvándor segítségével állapítsátok meg 1857-ben mi volt a telekszám és házszám, továbbá kinek a tulajdonában állt! **3 pont**

telekszám: 775, házszám: 64 és Stojanovics Endre volt a tulajdonos

Rosenberg Jenő (1863-1935) az orvosi tanulmányait Budapesten végezte el, majd 1888-ban visszatért Veszprémbe. A város tisztiorvosa lett, majd az 1914-ben megnyílt járványkórház orvosaként is gyógyított. Emlegették a „szegények orvosaként” is, mert a szegény betegeket ingyen kezelte és gyakran a gyógyszerre is ő adott pénzt nekik.

3. Mikor vásárolta meg a telket az öreg házzal? Kik lettek a tulajdonosok a 2868. számú telekjegyzőkönyv alapján? A feladat megoldásához használjátok a Térképvándort! **3 pont**

1896-ban vásárolta meg Rosenberg Jenő és neje Bach Szidónia.

1899-ben a régi ház egyik üzletét bérbe adták 15 évre Kohn Izidor kereskedőnek évi 200.-Ft bérleti díjért.

4. A Térképvándor segítségével állapítsátok meg milyen utcák határolták ekkor az épületet! **2 pont**

Major utca, Fő utca

1913-ban Adorján Mór építőmester tervei alapján megépült a szecessziós palota Rosenberg Jenő számára. Az épületben az első emeleten kapott helyet az orvosi rendelő. Később három leánya is itt lakott a családjával együtt külön lakrészekben. Az épületben 16 szoba és 8 konyha került kialakításra. 1935-ben elhunyt a családfő. Családja továbbra is itt élt egészen 1944-ig, amikor a zsidó családokat deportálták. A házba ezután nyolc család költözött be.

5. A Térképvándor segítségével állapítsátok meg változott-e az épület körüli utcák elnevezése a két világháború között! Ha igen, írjátok ide! **2 pont**

Vas Gereben utca, Rákóczi tér

6. A II. világháború alatt óvóhelyet is építettek a lakók számára. Keressétek meg, mikor létesült az óvóhely és ki volt az építtető? A feladat megoldásához használjátok a Térképvándort! **2 pont**

1941-ben létesült és dr. Smilovits Imréné és társai voltak az építtetők.

1952-ben államosították a házat, majd felszabdalták a lakásokat és több családot költöztettek be. Az épület földszintjén továbbra is üzletek működtek.

7. A Térképvándor segítségével írjátok legalább egy üzletet, ami a szocialista időszakban ebben a házban volt! **1 pont**

Keravill bolt, fodrász stb.

VI. feladat (összesen: 8 pont)

1. Hogy hívták 1857-ben az Ányos Pál utcát? **1 pont**

Rozmaring utca

2. Az 1857. évi házjegyzék alapján mi volt a foglalkozása az Ányos Pál utca 1–3. számú ház tulajdonosának? Írjátok le mit jelent ez a régi mesterség! **2 pont**

bábos (mézeskalácsot, mézesbábót készítő és árusító iparos, kereskedő)

3. Kiről kapta a nevét és mikor épült a Rupert-ház? **2 pont**

Rupert Rezső ügyvéd, politikusról, ő építette 1912–1914 között

4. Hány emeletes a Rupert-ház? **1 pont**

4 emeletes

5. Milyen létesítményt terveztek 1942-ben az épületbe, és ki volt a tervező? **2 pont**

Óvóhelyet tervezett vitéz Kürthy László okleveles építő mester, építési vállalkozó.